

GODE RÅD TIL UDDANNELSESSTEDER

Gode råd til undervisere, der har elever og studerende med synshandicap på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Inklusion af elever/studerende med nedsat syn og blindhed i uddannelse kræver opmærksomhed på både den sociale, den fysiske, den faglige og pædagogiske tilgængelighed. Det er ligeledes vigtigt at være opmærksom på, at der er forskelle på behovene for tilgængelighed for henholdsvis unge med blindhed eller nedsat syn, ligesom der indenfor de to grupper er individuelle forskelle.

EN GOD STUDIESTART

Et indledende møde før studiestart mellem undervisere, SPS-vejleder og eleven/den studerende er rigtig godt givet ud. På et indledende møde kan det afklares, hvilke pædagogiske og didaktiske tiltag, der er nødvendige, og hvilke hjælpemidler og andre kompenserende foranstaltninger, der er behov for under studiet. I forbindelse med mødet vil det være en god idé at benytte tilbuddet om rådgivning fra den lokale synskonsulent eller fra studievejlederne på IBOS - Institutet for Blinde og Svagsynede.

STUDIEMATERIALER

Litteraturlister/pensumlistes: Mange elever/studerende med nedsat syn har brug for at få deres studiematerialer i et særligt format, som kan læses med deres kompenserende hjælpemidler. Da der særligt ved studiestart kan være ventetid på at få leveret disse materialer, er det nødvendigt, at pensumlistes er tilgængelige i god tid inden undervisningens start.

LÆRINGSPLATFORM

Vær opmærksom på at pensum og andet studiemateriale uploades i tilgængelige formater. Drejer det sig om tekster, der er scannet ind og lavet om til PDF-filer, er kvaliteten af den scannede tekst det vigtigste. Hvis den er gnidret eller skæv, er den for det første svær at læse for alle. For det andet er den svær at lave tekstgenkendelse på. Tekstgenkendelse (OCR) er den teknologi, mennesker med nedsat syn kan benytte for at få billeder af tekst læst højt på computeren. Drejer det sig om materiale, undviserne selv laver, som for eksempel slides, noter, handouts, spørgsmål til gruppearbejde og lignende, som bruges eller udleveres i undervisningen, bør det uploades på uddannelsesstedets læringsplatform senest dagen før. På den måde kan den studerende følge med i undervisningen på lige fod med de øvrige deltagere. IBOS og Biblioteket Nota kan hjælpe med spørgsmål omkring tilgængelighed.

FILM/BILLEDER

Når der skal arbejdes med film, anbefales det, hvis det er muligt, at eleven/den studerende får adgang til filmen på forhånd, så de har mulighed for at forberede sig.

TAVLEUNDERVISNINGEN

Det anbefales, at man som underviser siger højt, hvad der bliver skrevet på tavlen og anvender særlige svagsynskridt (Ulma kridt) eller sort tusch med en tydelig streg. Det gør det muligt for eleven/den studerende med nedsat syn at følge med på lige fod med de øvrige elever/studerende.

TAKTILE ILLUSTRATIONER

Billeder og illustrationer er i mange fag helt uundværlige for at forstå udviklede faglige sammenhænge. Det kan for eksempel være billeder af et atom, et verdenskort eller af menneskets indre organer. Elever/studerende med blindhed kan derfor have behov for at få vigtige illustrationer lavet taktilt. Taktile illustrationer er lavet i et særligt materiale og er følbare. Det er dog ikke alle med nedsat syn, der kan aflæse taktile illustrationer.

Det vil være en god idé, hvis underviseren og eleven/den studerende, evt. i samarbejde med en synsfaglig studievejleder fra IBOS, tager stilling til, hvilke illustrationer der skal fremstilles. De taktile illustrationer bestilles på Nota.

HJÆLPEMIDLER

Til læsning og skrivning bruger elever/studerende med blindhed enten punktudstyr eller en PC med skærmlæser. Elever/studerende som har nedsat syn, benytter enten optiske hjælpemidler, CCTV (elektronisk læseapparat) eller PC med forstørrelse og/eller oplæsning. Nogle med nedsat syn har glæde af et særligt tavlekamera ved tavleundervisning, andre af skærmdeling eller muligheden for at tage mobilfotos af tavlen.

Behovet for hjælpemidler varierer alt efter årsag og grad af nedsat syn og alt efter, hvilken uddannelse der er tale om. Derfor vil en afklaring af elevens/den studerendes hjælpemiddelbehov ofte være nødvendig, og kan søges via SPS.

EKSAMEN

Det anbefales, at man som underviser i god tid taler med eleven/den studerende om dennes behov for kompensation i forbindelse med eksamen.

Der henvises til IBOS' vejledninger om eksamen for blinde og svagsynede på www.ibos.dk/publikationer.

GRUPPEARBEJDE

For at elever/studerende med nedsat syn kan deltage på lige fod i gruppearbejde, kræver det lidt planlægning, så det materiale der skal arbejdes med, er gjort tilgængeligt. Læs opgaven højt for hele holdet, før du uddeler opgaven, på den måde inkluderes eleven/den studerende med synsnedsættelse naturligt. Det er vigtigt at være opmærksom på, hvordan processen omkring gruppedannelse foregår. Hvis der lægges op til, at eleverne/de studerende selv finder sammen, er det ofte en meget visuel proces, hvor eleven/den studerende med nedsat syn kan have brug for lidt hjælp til gruppedannelsen. Planlæg f.eks. arbejdet i mindre grupper – det gør det nemmere for eleven/den studerende med synsnedsættelse at orientere sig i gruppen, at bidrage og at påtage sig forskellige roller

Se også IBOS' vejledning om nedsat syn og Gruppearbejde på www.ibos.dk/publikationer

IBOS - Instituttet for Blinde og Svagsynede
Rymarksvej 1 · 2900 Hellerup
ibos@kk.dk · www.ibos.dk
tlf. 39 45 25 45

